

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ได้เสนอแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ชุมชนริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลัก
2. แหล่งข้อมูล
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลัก

งานวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาจากประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้นำชุมชน

ในพื้นที่ชุมชนริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในด้านบทบาทหน้าที่ การมีส่วนร่วม ความต้องการของชุมชนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชน โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เนื่องจากสามารถให้ข้อมูลด้านบริบทพื้นที่ในชุมชน ศักยภาพของชุมชน และผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ตลอดจนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ได้ตรงประเด็นตามการศึกษาของงานวิจัย ประกอบด้วย กำนัน ตำบลละ 1 คน จำนวน 7 ตำบล รวม 7 คน และผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน จำนวน 82 คน จากจำนวน 89 หมู่บ้าน ในพื้นที่ 7 ตำบล (เนื่องจากหมู่บ้านใดที่มีกำนันจะไม่มีผู้ใหญ่บ้าน) รวมทั้งหมดจำนวน 89 คน ดังนี้

1. ตำบลแม่ใส	จำนวน 12 หมู่บ้าน รวม	12 คน
ผู้นำชุมชน	ได้แก่ กำนัน	1 คน
	ผู้ใหญ่บ้าน	11 คน

2. ตำบลแม่ณาเรือ	จำนวน 18 หมู่บ้าน	รวม	18 คน
ผู้นำชุมชน	ได้แก่ กำนัน		1 คน
	ผู้ใหญ่บ้าน		17 คน
3. ตำบลบ้านต๋อน	จำนวน 11 หมู่บ้าน	รวม	11 คน
ผู้นำชุมชน	ได้แก่ กำนัน		1 คน
	ผู้ใหญ่บ้าน		10 คน
4. ตำบลบ้านสา	จำนวน 9 หมู่บ้าน	รวม	9 คน
ผู้นำชุมชน	ได้แก่ กำนัน		1 คน
	ผู้ใหญ่บ้าน		8 คน
5. ตำบลสันปาม่วง	จำนวน 8 หมู่บ้าน	รวม	8 คน
ผู้นำชุมชน	ได้แก่ กำนัน		1 คน
	ผู้ใหญ่บ้าน		7 คน
6. ตำบลบ้านดอม	จำนวน 18 หมู่บ้าน	รวม	18 คน
ผู้นำชุมชน	ได้แก่ กำนัน		1 คน
	ผู้ใหญ่บ้าน		17 คน
7. ตำบลบ้านด้า	จำนวน 12 หมู่บ้าน	รวม	12 คน
ผู้นำชุมชน	ได้แก่ กำนัน		1 คน
	ผู้ใหญ่บ้าน		11 คน

2. กลุ่มอาชีพ

ในพื้นที่ชุมชนริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตกที่ยังมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในด้านบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วม ความต้องการของกลุ่มอาชีพในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชน โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เนื่องจากสามารถให้ข้อมูลด้านกลุ่มอาชีพได้ตรงประเด็น การศึกษาของงานวิจัย ประกอบด้วย ประธานกลุ่มอาชีพ หรือตัวแทนที่ได้รับมอบหมาย กลุ่มอาชีพละ 1 คน รวมจำนวน 8 คน ดังนี้

1. ตำบลแม่ใสกลุ่มอาชีพตีมีด	จำนวน 1 คน
2. ตำบลบ้านต๋อนกลุ่มอาชีพจักสานไม้ไผ่	จำนวน 1 คน
3. ตำบลบ้านสากลุ่มอาชีพทำปลาสาม	จำนวน 1 คน
4. ตำบลบ้านสากลุ่มอาชีพแกะสลักหินทราย ครกหิน	จำนวน 1 คน
5. ตำบลสันปาม่วงกลุ่มอาชีพจักสานผักตบชวา	จำนวน 1 คน

6. ตำบลบ้านต่อมกลุ่มอาชีพทำพรมเช็ดเท้ารูปสัตว์	จำนวน 1 คน
7. ตำบลบ้านต่อมกลุ่มอาชีพเจียรนัยพลอย	จำนวน 1 คน
8. ตำบลบ้านต่อมกลุ่มอาชีพทำไม้กวาด	จำนวน 1 คน

3. หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ในการส่งเสริมและพัฒนา การท่องเที่ยวชุมชนริมกวีวันพะเยาฝั่งตะวันตก ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในด้านการประเมินศักยภาพของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว และนโยบายในการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว บทบาทและความต้องการของหน่วยงานและชุมชน โดยเฉพาะในระดับผู้บริหาร หัวหน้างาน หรือผู้ดูแลรับผิดชอบทางด้านการท่องเที่ยว จากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เนื่องจากสามารถให้ข้อมูลการท่องเที่ยว การพัฒนาชุมชน ศักยภาพของชุมชน กลุ่มอาชีพ การมีส่วนร่วมของชุมชน ตลอดจนข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตรงประเด็นการศึกษาของงานวิจัย หน่วยงานละ 1 คน รวมทั้งหมด 10 คน ได้แก่

1. การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพะเยา	จำนวน 1 คน
2. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพะเยา	จำนวน 1 คน
3. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพะเยา	จำนวน 1 คน
4. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ใส	จำนวน 1 คน
5. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ณาเรือ	จำนวน 1 คน
6. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต๋อน	จำนวน 1 คน
7. เทศบาลตำบลบ้านสา	จำนวน 1 คน
8. เทศบาลตำบลสันป่าม่วง	จำนวน 1 คน
9. เทศบาลตำบลบ้านต่อม	จำนวน 1 คน
10. เทศบาลตำบลบ้านต้า	จำนวน 1 คน

4. ประชาชนในชุมชนริมกวีวันพะเยาฝั่งตะวันตก

ประกอบด้วย ประชาชนในชุมชนริมกวีวันพะเยาฝั่งตะวันตกที่มีความสนใจ เพื่อเข้ารับฟังและร่วมเสนอข้อคิดเห็น ในด้านการหาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ชุมชนริมกวีวันพะเยาฝั่งตะวันตก ในพื้นที่ 7 ตำบล 89 หมู่บ้าน จำนวน 100 คน

5. ผู้มาเยือนชาวไทย

ผู้มาเยือนชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเส้นทางริมกวีวันพะเยาฝั่งตะวันตก อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ทั้งผู้ที่มาท่องเที่ยวแล้วค้างคืนและไม่ค้างคืน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม พ.ศ. 2554 จำนวน 1,500 คน (สอบถามข้อมูลจำนวนผู้มาเยือนจากผู้นำชุมชนในพื้นที่) กลุ่มตัวอย่างเลือกวิธีการคำนวณตามสูตรของ Taro Yamane เพื่อคำนวณหาขนาดของ

กลุ่มตัวอย่าง ความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยยอมรับได้เท่ากับ 5% (Yamane, 1973, อ้างอิงใน ชีรวิทย์ เอกะกุล, 2543)

สูตรทาร์ ยามาเน่

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดให้ความคลาดเคลื่อน เท่ากับ 0.05

$$\text{แทนค่า } n = \frac{1.500}{1 + 1,500(0.005)^2}$$

$$n = \frac{1,500}{4.75}$$

$$n = 316 \text{ คน}$$

เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 316 คน จึงได้ทำการเก็บแบบสอบถามโดยการเข้าไปเก็บข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ซึ่งในการเก็บข้อมูลนั้นจะมีการสังเกต และสอบถามผู้มาเยือนในเบื้องต้นก่อนว่าเป็นผู้มาเยือนหรือไม่ หากเป็นผู้มาเยือนจึงทำการแจกแบบสอบถามเพื่อทำการเก็บข้อมูลดังกล่าว โดยจะทำการแจกแบบสอบถามทุกวันในช่วงเวลาการเก็บข้อมูล จนกว่าจะได้จำนวนผู้มาเยือนครบตามจำนวนที่ต้องการ ซึ่งได้เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้มาเยือน จำนวน 400 ชุด การตรวจเช็คความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่า ในบางชุดมีการตอบคำถามไม่ครบถ้วน สมบูรณ์ตามประเด็นคำถามงานวิจัย ดังนั้น จึงได้คัดเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 316 ชุด ซึ่งครบตามจำนวนที่ต้องการ เพื่อนำไปศึกษาวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมและความต้องการของผู้มาเยือนที่มีต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ชุมชนริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก

แหล่งข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ข้อมูลที่ได้รับจากชุมชนในพื้นที่เส้นทางท่องเที่ยวชุมชนรอบกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มอาชีพ สมาชิกกลุ่มอาชีพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีการใช้แบบประเมินศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว และการทำสัมมนากลุ่มย่อย เพื่อให้ได้ข้อมูลในด้านศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว บทบาทการมีส่วนร่วมและความต้องการของชุมชน ส่วนข้อมูลที่ได้รับจากผู้มาเยือนชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวชมชมริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก โดยการใช้แบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลในด้านความต้องการทางด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปประกอบในการวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของชุมชนต่อไป

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

รวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการ ที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยา กว๊านพะเยา แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยา ผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกของจังหวัดพะเยา ชุมชมริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก เอกสารงานบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง นิตยสาร วารสารวิชาการ หนังสือพิมพ์ วิทยานิพนธ์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเก็บรวบรวมจากสำนักหอสมุดของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ห้องสมุดประชาชนและทางอินเทอร์เน็ต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยใช้แบบประเมินศักยภาพ (Potential of Assessment) แบบสอบถาม (Questionnaire) การสัมมนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) และการประชุม โดยมียุทธศาสตร์ ดังนี้

1. แบบประเมินศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Potential of Assessment)

เป็นการศึกษาในด้านศักยภาพของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมินศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เพื่อศึกษาประเมินในประเด็นความน่าดึงดูดใจ (Attraction) ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenity) กิจกรรมการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยว (Activity) การมีส่วนร่วม (Participation) ซึ่งเป็นการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มอาชีพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเป็นกลางและมีความน่าเชื่อถือ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล ตำแหน่งงาน และหน่วยงานที่สังกัด มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอัตราส่วนร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพผลิภัณฑ์การท่องเที่ยว

ประกอบด้วยการประเมินศักยภาพผลิภัณฑ์การท่องเที่ยวในประเด็น ความน่าดึงดูดใจ ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และการประกอบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง	มีศักยภาพมากที่สุด
4 หมายถึง	มีศักยภาพมาก
3 หมายถึง	มีศักยภาพปานกลาง
2 หมายถึง	มีศักยภาพน้อย
1 หมายถึง	มีศักยภาพน้อยที่สุด

ในการประเมินศักยภาพผลิภัณฑ์การท่องเที่ยวนั้น ได้มีการใช้สถิติการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การกำหนดค่าคะแนนดังกล่าว เป็นการประเมินถึงศักยภาพผลิภัณฑ์การท่องเที่ยว ซึ่งหากผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย หรือน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่าการประเมินในประเด็นศักยภาพในด้านนั้น อยู่สภาวะการณ์ที่จะต้องได้รับการดำเนินการพัฒนาแก้ไขในด้านนั้นต่อไป และหากผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ควรพัฒนาให้อยู่ในระดับที่มาก หรือมากที่สุดต่อไป แต่หากผลการประเมินอยู่ในระดับมาก หรือมากที่สุด ก็แสดงให้เห็นว่าควรมีการรักษาระดับความมีศักยภาพนั้นให้ดี ต่อไป

ตอนที่ 3 ความต้องการในการพัฒนาผลิภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ประกอบด้วยการประเมินในด้านความต้องการในการพัฒนาศักยภาพผลิภัณฑ์การท่องเที่ยว ในประเด็นความน่าดึงดูดใจ ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว การประกอบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาศักยภาพมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาศักยภาพมาก
- 3 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาศักยภาพปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาศักยภาพน้อย
- 1 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาศักยภาพน้อยที่สุด

ในการประเมินความต้องการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว นั้น ใช้สถิติการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การกำหนดค่าคะแนนดังกล่าว เป็นการประเมินถึงระดับความต้องการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ซึ่งหากผลการประเมินอยู่ในระดับมาก หรือมากที่สุด ก็แสดงให้เห็นว่าควรเร่งมีการพัฒนาศักยภาพในด้านนั้นเป็นอย่างแรก แต่หากผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย หรือน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่าความต้องการพัฒนาศักยภาพในด้านนั้นอยู่ในระดับน้อย ซึ่งควรเร่งพัฒนาในส่วนที่มีความต้องการมากก่อน แล้วจึงพัฒนาเรียงตามลำดับความต้องการของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ต่อไป

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และนำมาเขียนเป็นข้อเสนอแนะที่มีการเสนอในแบบประเมินแต่ละฉบับ

2. แบบสอบถาม (Questionnaire)

เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมความต้องการของผู้มาเยือน ที่มีต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของชุมชนรอบกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามผู้มาเยือนชาวไทย ในประเด็นพฤติกรรมและความต้องการของผู้มาเยือน ในด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของชุมชนริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 316 คน ประกอบด้วยการสอบถามข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ จังหวัดที่อยู่อาศัย ในการประเมินข้อมูลทั่วไป มีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอัตราส่วนร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและแบบแผนการท่องเที่ยว

ประกอบด้วย ข้อมูลที่เป็นการสำรวจและวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้มาเยือนในด้านลักษณะการเดินทาง การใช้บริการด้านที่พัก ร้านอาหาร การประกอบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว โดยแบบสอบถามมีลักษณะคำถามเพื่อเลือก (Check list Questionnaire)

ในการประเมินข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม และแบบแผนการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน มีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอัตราส่วนร้อยละ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการความต้องการของผู้มาเยือน

ประกอบด้วยการสอบถามถึงระดับความต้องการของผู้มาเยือน ที่มีต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของชุมชนริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก โดยการประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง	มีความต้องการมากที่สุด
4 หมายถึง	มีความต้องการมาก
3 หมายถึง	มีความต้องการปานกลาง
2 หมายถึง	มีความต้องการน้อย
1 หมายถึง	มีความต้องการน้อยที่สุด

ในการประเมินข้อมูลเกี่ยวกับการความต้องการของผู้มาเยือนใช้สถิติการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และนำมาเขียนเป็นข้อเสนอแนะที่มีการเสนอ ในแบบสอบถามแต่ละฉบับ

3. การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

เป็นการศึกษาความต้องการบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชน นโยบายสนับสนุน ด้านการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ของชุมชนริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ที่มีความเหมาะสมกับชุมชน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้ได้ระดับความคิดเห็นที่มีความเสมอภาค การแสดงออกทางด้านความคิดเห็นและความต้องการ และการลดช่องว่างทางสังคมให้น้อยลง เช่น ด้านการศึกษา อาชีพ ฐานะ รายได้ เป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้มีการแบ่ง การจัด สัมภาษณ์กลุ่มย่อยออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 3 ครั้ง ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้นำชุมชน

โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ในด้านความต้องการบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วม ของ ผู้นำชุมชนต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ชุมชน กิจกรรมการท่องเที่ยว ในชุมชน ผลิตภัณฑ์สินค้าที่ระลึกในชุมชน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานในปัจจุบัน เพื่อร่วมกัน หาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของชุมชนต่อไป โดยเลือกจากหมู่บ้านที่มีศักยภาพ ด้านการท่องเที่ยว ที่ผ่านการประเมินศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวแล้ว

กลุ่มที่ 2 กลุ่มอาชีพ

โดยมีประเด็นการสัมมนาในด้านความต้องการบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วม ของกลุ่มอาชีพต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงานในแต่ละด้าน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มตัวแทนหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

โดยมีประเด็นการสัมมนาในด้านความต้องการบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วม และการส่งเสริม พัฒนาและนโยบายของหน่วยงาน ต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวชุมชน ริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก โดยเจาะจงในระดับผู้บริหาร หัวหน้างาน หรือผู้ดูแลรับผิดชอบ ทางด้านการท่องเที่ยว จากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

4. การประชาคม (The Community)

ประกอบด้วยประชาชนในชุมชนริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก ที่มีความสนใจเพื่อรับฟัง และเสนอข้อคิดเห็น ในแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ชุมชนริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก ในพื้นที่ 7 ตำบล 89 หมู่บ้าน จำนวน 100 คน

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การทดสอบความเที่ยง ความตรงตามเนื้อหา (Content validity) หมายถึง แบบสอบถาม มีความครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือประเด็นที่ต้องการวัดได้ครบถ้วน โดยสร้างแบบสอบถาม จากแนวทางที่ได้ประมวลจากการตรวจเอกสาร ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นพื้นฐาน ในการสร้างประเด็นคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาส่วนต่าง ๆ ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพ คือ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC: Index of item Objective Congruence) หรือดัชนีความเหมาะสมโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ โดยแบบสอบถามพฤติกรรมและความต้องการของผู้มาเยือนชาวไทย ได้มีการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมินเนื้อหาของข้อคำถามเป็นรายข้อ ค่า IOC เท่ากับ 0.81 จากแบบสอบถาม แสดงว่ามีค่า IOC อยู่ในระดับเหมาะสม และแบบประเมินศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวได้มีการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมินเนื้อหาของข้อคำถามเป็นรายข้อ ค่า IOC เท่ากับ 0.89 จากแบบสอบถาม แสดงว่ามีค่า IOC อยู่ในระดับเหมาะสม

การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดสอบความเที่ยงกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 30 ชุด มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91 แสดงว่ามีความเที่ยงของข้อมูลอยู่ในระดับที่มีความเหมาะสม

วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้ค้นคว้าจากบทความระบบออนไลน์ เว็บไซต์ ห้องสมุดระบบออนไลน์ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วมของชุมชน ตลอดจนผลงานวิจัยและบทความ เอกสารทางวิชาการที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

2. ข้อมูลปฐมภูมิ ทั้งแบบประเมินศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว แบบสอบถาม การทำสัมมนากลุ่มย่อย ได้มีการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ข้อมูล และนัดหมายวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งแบบประเมินศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว แบบสอบถามผู้มาเยือน การทำสัมมนากลุ่มย่อย โดยได้มีการดำเนินงานตามแผนการ ขั้นตอนวิธีการ ตามวันเวลาที่ได้กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการไปพร้อมกับการสรุปข้อมูลเป็นระยะ ๆ หลังจากที่มีการเก็บข้อมูลภาคสนามไปช่วงหนึ่งแล้ว โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การจัดระเบียบข้อมูล (Data Organizing) โดยจัดข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ กลุ่มย่อย และการทบทวนเอกสารที่กระจัดกระจายให้เป็นระบบ โดยอาศัยพื้นฐานการแยกหมวดหมู่ เพื่อค้นหาความหลากหลายของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายในชุมชน

1.2 การแสดงข้อมูล (Data Display) นำข้อมูลที่ได้จากการจัดระเบียบข้อมูลมาจัดประเภทของปรากฏการณ์ แยกแยะในสิ่งที่เหมือนกันและแตกต่างกันในแต่ละประเด็น พร้อมเหตุผลของประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้ให้ข้อมูลแสดงออกมา แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของการพรรณนา โดยเชื่อมโยงข้อมูลที่จัดระเบียบแล้วเข้าด้วยกัน ตามกรอบแนวคิดของการศึกษาครั้งนี้

1.3 การหาข้อสรุป และการตีความ (Conclusion and Interpretation) เป็นกระบวนการหาการสรุปให้ความหมายและการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ชุมชนริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก รวมทั้งให้ความหมายของข้อค้นพบในการศึกษา โดยอาศัยวัตถุประสงค์ของการศึกษา กรอบแนวคิดและแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาเพื่ออธิบายและวิเคราะห์ให้มีเหตุผลมากขึ้น

เกณฑ์การแปรผล

1. การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

เป็นการนำข้อมูล ความคิดเห็น ความต้องการของชุมชน กลุ่มอาชีพ และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวชุมชนริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง มารวบรวมและทำการวิเคราะห์เนื้อหา ในรูปแบบความเรียง เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

2. การประชาคม (The Community)

เป็นการนำผลของการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลด้านต่าง ๆ จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ นำมาเสนอให้แก่ประชาชนที่มีความสนใจในแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ชุมชนริมกว๊านพะเยาฝั่งตะวันตก เพื่อเป็นการนำผลการวิจัยมาเผยแพร่ และเพื่อการร่วมกันพิจารณาเสนอข้อคิดเห็นในประเด็นการพัฒนาในแต่ละด้านให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และผู้มาเยือน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยใช้สถิติ การหาความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลจากผู้มาเยือน แบบประเมินศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว โดยมีขั้นตอนดังนี้ คือ

1. การจัดระเบียบข้อมูล (Data Organizing) ได้นำชุดแบบสอบถามผู้มาเยือน และแบบประเมินศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ที่มีผู้ตอบทั้งหมดมาคัดเลือกเอาเฉพาะชุดข้อมูลที่ให้คำตอบครบทุกข้อ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทางสังคมศาสตร์

2. การแสดงข้อมูล (Data Display) นำผลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในสถิติทางสังคมศาสตร์ มานำเสนอในรูปแบบของตาราง แล้วอธิบายความหมายของค่าตัวเลข ของผลลัพธ์ที่ได้ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของการพรรณนา

3. การหาข้อสรุป และการตีความ (Conclusion and Interpretation) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้ และให้ความหมายของข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา โดยอาศัยวัตถุประสงค์ของการศึกษา กรอบแนวคิดและแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาเป็นแนวทางในการประกอบ การพิจารณา

เกณฑ์การแปลผล

1. แบบประเมินศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

เกณฑ์การแปลผลเพื่อหาระดับการประเมินค่า จากการแบ่งระดับการประเมินค่า 5 ระดับในแบบประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว สามารถนำมาวิเคราะห์ด้วยการกำหนดอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} &= \frac{\text{พิสัย (Range)}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80\end{aligned}$$

ดังนั้นจึงกำหนดระดับของศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งในแต่ละระดับมีค่าคะแนนแตกต่างกัน 0.80 คะแนน ดังนี้

1.00 – 1.80	หมายถึง	มีศักยภาพน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	หมายถึง	มีศักยภาพน้อย
2.61 – 3.40	หมายถึง	มีศักยภาพปานกลาง
3.41 – 4.20	หมายถึง	มีศักยภาพมาก
4.21 – 5.00	หมายถึง	มีศักยภาพมากที่สุด

2. แบบสอบถามผู้มาเยือนชาวไทย

เกณฑ์การแปลผลเพื่อหาระดับการประเมินค่า จากการแบ่งระดับการประเมินค่า 5 ระดับ สามารถนำมาวิเคราะห์ด้วยการกำหนดอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} &= \frac{\text{พิสัย (Range)}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80\end{aligned}$$

ดังนั้นจึงกำหนดระดับของความ ต้องการของผู้มาเยือน โดยแบ่งการประเมิน ออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งในแต่ละระดับมีค่าคะแนนแตกต่างกัน 0.80 คะแนน ดังนี้

1.00 – 1.80	หมายถึง	มีความต้องการน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	หมายถึง	มีความต้องการน้อย
2.61 – 3.40	หมายถึง	มีความต้องการปานกลาง
3.41 – 4.20	หมายถึง	มีความต้องการมาก
4.21 – 5.00	หมายถึง	มีความต้องการมากที่สุด